

Posudek školitele na diplomovou práci Bc. Jana SEMERÁDA: *Oáza štěstí. Každodennost obyvatel města Habry od normalizace po současnost.* Praha : Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2020. 93 s. + přílohy.

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Hlaváček, Ph.D.

Záměrem předkládané diplomové práce je postihnout proměnu každodenního života obyvatel města Habry na Vysočině od roku 1968 do současnosti. Autor zkoumaný problém z oblasti regionálních dějin a mikrohistorie analyzuje na základě polostrukturovaných rozhovorů, které vedl se třemi generacemi různých skupin místního obyvatelstva (rodáci, přistěhovalci ale i lidé, kteří se z Habru postupně odstěhovali).

Vychází přitom z hypotézy založené na předpokladu potenciálního konfliktu pamětnické reflexe a společenského vývoje, kdy na jedné straně zkoumané město z perspektivy kolektivní paměti obyvatel ustrnulo v jakémsi bezčase; na straně druhé však v časovém záběru více než půl staletí nepochybně muselo dojít ke kvalitativnímu posunu v jeho každodenním životě a fungování. Právě tuto „neviditelnou“ dynamiku se diplomant pokouší ve své práci postihnout a částečně též rozkrýt, čímž (nutno podotknout že úspěšně) navazuje na slušnou řádku již dříve obhájených prací s podobnou tematikou na Pracovišti OHSD.

Struktura diplomové práce byla po formální stránce zvolena správně a ve svých jednotlivých částech text plynule a logicky navazuje. Konceptně je práce rozdělena do tří celků – metodologie, historického kontextu a empirie. Po úvodu následuje metodologická část, v níž je představena základní osnova výzkumu, včetně použitých metod (vizualizace prostřednictvím mentálních map a realizace polostrukturovaných rozhovorů) a pramenů (archiválie, odborná literatura, kroniky, regionální tisk atd.). Nechybí ani reflexe poznatků z terénu a teoretický rámec (dějiny každodennosti a kolektivní paměť). Druhá část je věnována stručné historii obce od nejstarších dob po současnost, přičemž vývoj po roce 1968 je průběžně podrobně reflektován v empirické části, která představuje nejobsáhlejší text rozdělený do několika dílčích podkapitol (možnosti pracovního uplatnění; občanská vybavenost města; volný čas, kultura a sport ve městě), v nichž jsou analyzována (a částečně též interpretována) vybraná témata, a to na základě obsahové analýzy narativů respondentů/respondentek a posléze také vyhodnocení náskoků jejich mentálních map.

K metodologické části nelze mít po formální stránce žádné podstatnější výhrady. Ocenit je třeba zejména badatelskou reflexivitu, s níž autor popisuje všechna úskalí spojená s procesem sběru dat a výběrem respondentů a respondentek výzkumu, který lze považovat - vzhledem k záměru a rozsahu práce – za dostatečný, a také jeho vícegenerační rozměr.

V empirické části diplomant poměrně nenásilným způsobem analyzuje strukturální proměnu každodenního života různých skupin obyvatelstva zkoumané obce. Reflektovaná témata jsou nepochybně zajímavá, nicméně z pohledu čtenáře jakoby badateli zčásti „docházel dech“ při jejich interpretaci. Práce tak postupně sklouzává spíše do roviny poctivě odvedeného historického řemesla, a to zcela v souladu se zásadami (klasického) deskriptivního historického pozitivismu.

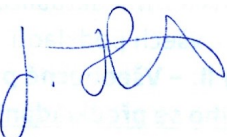
Na jedné straně je tento „nešvar“ (či spíše odbočka) pochopitelný, protože novodobá historie města Habry nebyla dosud podrobněji zpracována a autor má tak ambici toto pomyslné bílé místo vyplnit (a nutno podotknout, že v tomto ohledu se mu to nepochybně daří); na straně druhé je to současně nicméně velká škoda, protože tím rezignoval na hlubší porozumění výzkumnému problému – resp. otázce vrstvení sedimentů kolektivní paměti a s ním spojených možných příčin idealizace Habru jako pomyslné „oázy štěstí“ (tj. problematika konceptualizace, a především pak komemorace, místa paměti). Tuto disproporci mezi výsledným zpracováním a původním záměrem (resp. výzkumnou otázkou) nicméně autor významně vyvažuje závěrečnou podkapitolou (s. 88–91) o pojetí prostoru a narativních (re)konstrukcích v paměti obyvatel města, čímž předkládaný text značně kvalitativně nabývá na významu.

Po jazykové a stylistické stránce nelze mít k předkládanému textu žádné podstatnější výhrady. Příjemným zpestřením práce je potom rozsáhlá obrazová příloha, jejíž součástí jsou mimo jiné také nákreby analyzovaných mentálních map narátorů a narátorek.

I přes výše uvedené výhrady interpretačního charakteru však předkládaný text podle mého názoru splňuje všechny předepsané požadavky na závěrečnou kvalifikační práci magisterského stupně. Autor prokázal, že je schopen samostatně pracovat v terénu (zrealizovat vlastní několika generační výzkum založený na metodě polostrukturovaného rozhovoru, včetně využití doplňkové metody v podobě myšlenkových map), sebrat a utřídit značnou část různorodých pramenů (odborná literatura, kroniky, dobový tisk atd.), zasadit je do příslušného historického kontextu, podrobit kritické analýze a následně také, alespoň v základní rovině, naznačit možné cesty jejich interpretace.

Diplomovou práci kolegy Jana Semeráda proto **doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení známkou 1 („výborně“).**

V Praze, dne 16. června 2020

Mgr. Jiří Hlaváček, Ph.D.